

Yapım İhalesinde proje değişikliğine bağlı olarak yapılan yeni birim fiyat tespitinde, imalata giren iş kalemleri ve yapımından vazgeçilen imalat kalemleri için tenzilat uygulandığı hk (Sayıştay K)

Kamu İdaresi Türü	Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler
Yılı	2018
Dairesi	1
Karar No	10874
İlam No	262
Tutanak Tarihi	10.11.2022
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

İhale Tenzilatı

... İl Müdürlüğünce ... tarihinde ...'e ihale edilen ... TL sözleşme bedelli ... İl Müdürlüğü Hizmet Binası İnşaatı Yapım İş'i'nde; proje değişikliğine bağlı olarak yapılan yeni birim fiyat tespitinde, imalata giren iş kalemleri ve yapımından vazgeçilen imalat kalemleri için tenzilat uygulandığı görülmüştür.

İşe ait sözleşmenin 28'inci maddesinde, sözleşme ve eklerinde birim fiyatı bulunmayan iş kalemlerinin bedelinin, Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinin ihale tarihi itibarıyla yürürlükte olan hükmü,

"(1)... proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21'inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir." şeklindedir.

Bu hüküm, esasen idarenin ilave olarak yapılmasını istediği fakat ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş olan iş kalemi veya iş gruplarının fiyatının tespitine yönelik olup, yapımından vazgeçilen imalat fiyatlarının nasıl tespit edileceği açıkça belirlenmemiştir.

Fakat konuya ilişkin olarak gerek Yüksek Fen Kurulu görüşlerinde ve gerekse Sayıştay Kararlarında; yapımından vazgeçilen imalat bedellerinin de Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22'nci maddesindeki esaslara kıyasen tespit edilmesi, bir başka ifadeyle, usûlde paralellik ilkesi gereğince gerek iş artışlarında ve gerekse iş eksilişlerinde aynı yöntemin uygulanması gerektiği görüşü benimsenmek suretiyle mevzuattan kaynaklanan bu boşluk doldurulmuştur.

Bu itibarla, hem imalata giren iş kalemleri hem de yapımından vazgeçilen imalat kalemleri için aynı yöntemle indirim uygulandığı anlaşıldığından sorgu konusu ... TL için ilişilecek husus bulunmadığına,

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca işbu ilamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere, oy çokluğuyla karar verildi.

Karşı Oy Gerekçesi:

Üye ...'ın karşı oy gerekçesi:

Mevzuata ve Yüksek Fen Kurulu Kararlarına göre, iş artışı ve azalışlarına konu olabilecek yeni birim fiyatların belirlenmesi sırasında itibari ihale tenzilatının uygulanması mümkün değildir. Nitekim Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinin ihale tarihi itibarıyla yürürlükte olan hükmünde;

"(1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkroda belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş

kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleriyle kıyaslanarak bulunacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşmazlık ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki

Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5) Yeni fiyatın hesabında, ikinci fıkranın (a) bendine göre, teklif analiz ile kıyaslanarak bulunan analizin kullanılması halinde, bu analizin temsil ettiği iş kalemi miktarı ile yeni tespit edilecek iş kalemi miktarının rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır.

6) İdare istediği taktirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.”

düzenlemesi yer almış olup anılan düzenlemede veya bir başka mevzuat hükmünde, herhangi bir nedenle yeni birim fiyat tespiti yapılırken yaklaşık maliyet ile teklif bedeli arasındaki farkın, itibari ihale tenzilatı olarak kabul edilerek tespit edilen yeni birim fiyattan düşülmesi gerektiği şeklinde bir hüküm bulunmamaktadır. Yukarıdaki düzenlemede ayrıca; “Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyusulamaz ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.” hükmü yer almıştır.

Bu konuda, Yüksek Fen Kurulu tarafından bugüne kadar alınan bütün kararlarda; yeni birim fiyat tespiti yapılırken yaklaşık maliyet ile teklif bedeli arasındaki farkın, itibari ihale tenzilatı olarak kabul edilerek tespit edilen yeni birim fiyattan düşülmesi uygulamasının yasal dayanağının bulunmadığı ifade edilmiş ve bu karar tamamen

müstakar hale gelmiştir.

Bu itibarla, sorguda hesaplanan ... TL kamu zararının sorumlularına ödettirilmesine karar verilmesi gerekir.